

Otuz Bir Mart'ta Bediüzzaman

A. T. Rumuzlu okuyucumuz: “Otuz Bir Mart’tan sonra Hurşit Paşa isyancılarla birlikte Bediüzzaman’ı da mahkemeye celb ediyor ve sorguluyor. İsyanın sebebi nedir? Bediüzzaman’ın cevabı ve tavrı ne olmuştur?”

İstanbul’da avcı taburlarının Rumî 31 Mart 1325 veya milâdî 13 Nisan 1909 tarihindeki isyanı, o günden beri tarihçiden sosyal bilimciye ve siyasetçiye hemen herkesçe çok yazılıp söylendi.

İsyan esnasında isyancı taburların, birçok isteklerini ve amaçlarını tek bir cümlede birleştirerek attıkları, “Şeriat isteriz!” sloganlarını ciddiye almamız mümkün değildir. Bu sloganın o esnada, tahrikçi çevreler tarafından üretildiği ve hiçbir hakikatı ifade etmediği, ilk bakışta anlaşılmaktadır. Yani isyancıların bu bağırış ve hezeyanları, ne istediklerinin gerçekten şeriat olduğunu tescil eder, ne de Hükûmetin yapısı ve karakteri hakkında sağlıklı bir belge teşkil eder!

Otuz Bir Mart isyanının nedeni ve niçini hakkında söylentiler de pek çoktur. Tarihçiler bu isyanda İngiliz Entelijans Servisinin ciddî parmağı olduğu üzerinde dururlar. İsyanın amacı olarak; kâh Sultan Abdülhamid’i tahttan indirmek, kâh İttihat ve Terakkî Hükûmetini devirmek, kâh ordudan atılan alaylı zabitlerin tekrar orduya alınmasını sağlamak, kâh devlet dâirelerinde yapılan tenkîsat üzerine açıkta kalan memurların tekrar memuriyete alınmasını temin etmek... vs. gibi daha birçok sebepler sıralanmaktadır.

Görünen o ki, bu isyanda dış güçlerce, Osmanlı Devletini yıkmak, bölmek ve parçalamak gibi gizli ve tehlikeli amaçlar gözetilmiş; bu amaçlara ulaşmak için en problemlî, en bulanık ve en sisli zamanlar tercih edilmiştir. Yani bu isyan, dört dörtlük bir dış düşman tezgâhı ve oyundur! İsyancı taburlarsa, maalesef, bu tezgâhlara bilmeden âlet olmuşlardır. “Şeriat isteriz!” nutukları, tahrik ve tahrip gücü yüksek birer slogan olarak sadece sokaklarda yankılanmış; sadece isyana sûret-i hak rengi ve görüntüsü vermeye yaramıştır. Bunu daha sonra mahkeme safahatında Hurşit Paşaya karşı Bediüzzaman’ın: “Şeriatın bir hakikatına bin ruhum olsa feda etmeye hazırım! Zira şeriat, sebep-i saadet ve adalet-i mahz ve fazilettir. Fakat ihtilâlcilerin isteyişi gibi değil!”¹ sözlerinden de anlamak mümkündür.

Bedüzzaman Hazretleri isyan esnasında isyancıları ve ihtilâlcileri yatıştırıcı ve sükûnete çağırıcı bir rol üstlendi; isyancılara ısrarla şöyle hitap etti: “Ey asâkir-i muvahhidin! Şeriat namına sizlere söylüyorum ki, İslâmiyet’in maddî kuvveti ordudur. Ordunun da ruhu ve mefkûresi mektepli zabitlerdir. Bunlara ilişmek ha-yat-ı millete cinayet etmektir. Bu zamanda şecaat-ı fitriye kâfî değildir. Zira ecnebler bize fenn-i harple galebe çalmıştır.”

Başka bir hitabesinde de Saîd Nursî isyancı taburlara: “Hayatınız ve kuvvetiniz itaattir. Bu meziyet-i mukaddeseyi en ufak âmirinize karşı bile irâe ediniz. Otuz milyon Osmanlı ve üç yüz milyon İslâm’ın namusu artık sizin itaatınıza bağlıdır. Sancak ve tevhîd-i İlâhî sizin yed-i şecaatınızdadır. Sizin o mübarek elinizin kuvveti de itaattir. Sizin zabitleriniz müşfik pederlerinizdir! Kur’ân ve Hadîs ve hikmet ve tecrübe ile sâbittir ki, haklı âmire itaat farzdır”² çağrısında bulundu.

Saîd Nursî, isyan eden sekiz taburu hitabeleriyle itaate getirdi ve susturdu; isyan sona erdi. Daha sonra kendisi de isyancılarla birlikte sorgulandı. Fakat isyana karışmadığı tahakkuk ettiği için beraat etti.

Tahrikçi sloganlar her zaman ve her zeminde vatanın birlik ve dirliği için en tehlikeli tezgâhların sadece birer parçası olmuşlardır. İtibar edilmemelidir.

Dipnotlar:

1- Tarihçe-i Hayat, s. 55.

2- Hutbe-i Şâmiye, s. 93.